

גיטין מב

מתניתין דקתני מי שחציו עבד וחציו בן חורין:

לרבה מוקים לה בכסף ודברי הכל

בדעת רב יוסף, אמר רבינא בעבד של שני שותפין ודברי הכל דכיון דאין לו בו אלא חציו אפי' רבנן מודו דקנה כי שחרריה לפלגיה דהא לא שייך מידי והוי כאשה דנפקא מיניה לגמרי:

שיחרר חציו ומכר או נתן חציו

אמר רבה מחלוקת רבי ורבנן בששיחרר חציו והניח חציו, אבל שיחרר חציו ומכר או בב"א חציו או נתן במתנה קודם או בב"א חציו כיון דקנפיק מיניה כוליה דברי הכל קנה. (קושיא) אמר ליה אביי ובכולו לא פליגי!

[1] והתני חדא הכותב נכסיו לשני עבדיו שכתב שני שטרות כל נכסיו לזה וכל נכסיו לזה זיכה לשליח אחד בבת אחת לשניהם קנו דפלגי ומשחררין זה את זה לפי שכל אחד זכה בחצי חברו

[2] ותניא אידך האומר כל נכסי נתונין לפלוני ופלוני עבדיי אף עצמם לא קנו - מאי לאו הא רבי והא רבנן (תירוץ) לא אידי ואידי רבנן. הגמרא מביאה ארבעה תירוצים איך ליישב הברייתות, שתי אחרונים נדחו, כלהלן:

א. הא [1] דאמר כולו הא [2] דאמר חציו חציו - בשטר האחד כתב חציו נכסי לך, וכן בשני לחבירו, לפיכך לא קנו דהוה ליה בכל אחד שחרר חציו והניח חציו, אפילו מסר לשניהם כאחת לא קנו דכיון דחצי נכסי כתב, בכל חד דלמא חד פלגא כתב לתרויהו ואיכא שיעור.

(קושיא) והא מדקתני סיפא [2] ואם אמר חציו חציו לא קנו - מכלל דרישא דאמר כולו! (תירוץ) פרושי קא מפרש - אף עצמן לא קנו כיצד כגון דאמר חציו חציו הכי נמי מסתברא דאי ס"ד רישא דאמר כולו - השתא אמר כולו לא קנו אמר חציו חציו מיבעיא!

(דחיה) אי משום הא לא איריא תנא סיפא לגלויי רישא שלא תאמר אמר כולו קנו ב. ואיבעית אימא כאן בשטר אחד לא קנה, כגון כל נכסי לפלוני ופלוני עבדיי דכתיב "לה" ולא לה ולחברתה, אין שתי נשים מתגרשות בגט אחד ואין שני עבדים משתחררים בגט אחד כאן בשתי שטרות. והביאור ברישא וסיפא ב [2] הכי קאמר אף עצמן לא קנו בד"א בשטר אחד אבל בשני שטרות קנו ואם סיפא אמר חציו חציו אף בשני שטרות נמי לא קנו

ג. ואיבעית אימא תרויהו בדאמר כולו ל"ק כאן בבת אחת [1] כאן בזה אחר זה [2] (קושיא) בשלמא בתרא לא קני דהא קני ליה קמא אלא קמא ליקני נפשיה ולקנייה לחבריה אלא מחוורתא כדשנינן מעיקרא.

ד. רב אשי אמר שאני התם [2] דקא קרי להו עבדיי בשטר גופיה, שמע מינה לא שחררינהו לדידהו וטועה דסבר יכול הוא לתת להם שאר נכסים בלא שחרור. (קושיא) א"ל רפרם לרב אשי ודלמא עבדיי שהיו כבר, מי לא תנן הכותב כל נכסיו לעבדו יצא לחירות.... ר' שמעון אומר לעולם הוא בן חורין עד שיאמר כל נכסי נתונין לפלוני עבדי חוץ מאחד מרבוה שבהן - טעמא דאמר [חוץ מאחד מרבוה שבהן] הא לא אמר הכי קני [עד כאן דף מב עמוד א] חציו עבד וחציו בן חורין שניקם - איך מחשבים את נזקו

נגחו שור: יום של רבו - לרבו פחת דמיו לרבו יום של עצמו - לעצמו

כל הדין הזה לגבי ממון, אבל לגבי אסורא לא אמרינן יום של רבו ישא שפחה יום של עצמו ישא בת חורין

ת"ש המית שור המועד מי שחציו עבד וחציו בן חורין: נותן חצי קנס שלושים כסף לרבו וחציו כופר דמי ההרג ליורשיו.

(קושיא) לימא יום של רבו לרבו יום של עצמו לעצמו!
(תירוץ) שאני הכא דקא כליא קרנא

אבל הדין הראשון דלא קא כליא קרנא - כגון שהכהו על ידו וצמתה יבשה ידו וסופה לחזור - ושימינן ליה כמה דמיו פחותים בכך למכור עכשיו בשוק ואם יום של רבו היה ינתן הכל לרבו ואם יום של עצמו היה הכל לעצמו. יש מחלוקת בב"ק (דף פו.), באדם שחבל בחברו במכת חוזרת, כדלהלן:

- א. אביי: נותן לו שבת גדולה פחת דמיו לימכר עכשיו בשוק והוא נקב ושבת קטנה היינו כילו הוא שומר קישואין, שנותן לו כל ימי חליו שישכב במטה.
- ב. לרבה: אינו נותן לו אלא שבתו שבכל יום ויום - ואין כאן פחת דמים - נקב - הואיל וסופו לחזור אלא לפי שבת - יתן שכר אדם שלם לפי מלאכה שהיה רגיל בה וכשיעמוד ויהא ראוי לשמור קישואין ישמור קישואין וזה יתן לו פחת השכר. הלכה הוא שבעל השור רק משלם נזק קטן, אבל שאר דברים גבי אדם כתיב ולא גבי שור. על פי זה, הגמרא מקשה איך הסתדר הדין של שור שנגחו חצי עבד, לפי רבא שסובר שאינו משלם נזק במכה החוזרת, ועל זה מביאה ב' תירוצים:
- א. אביי כשהכהו אדם

ב. ואי בעית אימא הולך לפי אביי - ומימרא לרבה לא סבירא ליה מעוכב גט שחרור - לענין קנס ועבד כהן לאכול תרומה

מעוכב גט שחרור: דאמר' בהו דיצאו לחירות אבל שצריכין גט שחרור כגון: מקדיש ומפקיר ומי שחציו בן חורין דתנן כופין את רבו:

איבעיא להו יש לו קנס או אין לו קנס - כסף שלשים שקלים יתן לאדונו אמר רחמנא: והאי לאו אדון הוא או דלמא כיון דמחוסר גט שחרור אדון קרינא ביה: ת"ש המית מי שחציו עבד וחציו בן חורין: נותן חצי קנס לרבו וחציו כופר ליורשיו מאי לאו כמשנה אחרונה שכופים את רבו

(דחיה) לא כמשנה ראשונה דאדון גמור הוא.

ת"ש הפיל את שינו וסימא את עינו: יוצא לחירות בשינו, ועדיין צריך ליתן לו גט שחרור, ונותן דמי עינו (דחיה) דלמא כמ"ד דאינו צריך גט שחרור.

דתינא: לגבי עשרים וארבעה ראשי אברים האמורין במס' נגעים, שאין מטמאין משום מחיה, דלא קרינא ביה לכל מראה עיני הכהן, כגון ראשי אצבעות של ידים ורגלים וראש החוטם ככולן עבד יוצא בהן לחירות - דמומין שבגלוי הן ואין חוזרין כשן ועין, ואתרבו בכלל ופרט וכלל בפ"ק דקדושין. נחלקו אם צריך גט שחרור:

- א. ר' ישמעאל, ר"א, ר"ע: צריך גט שחרור מרבו.
- ב. ר"מ, רבי טרפון: אינו צריך.
- ג. המכריעין לפני חכמים:

נראים דברי ר' טרפון דאינו צריך בשן ועין - הואיל ותורה זכתה לו ודברי ר"ע דצריך בשאר אברים - הואיל ומדרש חכמים הוא [הגמרא לא פשטה הספק]

נכסי נתונין לך במתנה וזיכה להן בבת דקנו כל הנכסים ואין לדמות ממון הראוי לחלק ואיתיה לחצאין כדאמר התם אמעשר. קט"ג תוספות ד"ה ושור אינו משלם אלא נזק. יש רוצים לפטור את השוכר או שואל סוס מחבירו אפי' הוזק בפשיעה ונתבטל הרבה ממלאכתו כיון דסופו לחזור להתרפאות דכי היכי דדרשין איש בעמיתו ולא שור בעמיתו ה"נ דרשין איש בעמיתו ולא איש בשור ואין לחלק בין שומרים לאדם המזיק מדפריך בב"ק (דף ד') [לפי תני רבי אושעיא שיש י"ג אבות נזיקין] ותו שומר חנם והשואל כו' אדם דאזיק שור הוא [למה לא מנה אותם] והא דפריך בריש הנחמקין (סנהדרין פד'): הכתישה [בהמה] באבנים ה"נ דלא מיחייב, היינו בהכחשה דלא הדרא ור"ח אומר דלא שייך שבת אלא באדם דשבתו לא הוי בכלל נזק דמשום שבת לא פחת דמיו כל כך אבל שור פשיטא דשבתו בכלל נזק הוא דפחת דמיו ומתחלה כשהוזק שמין אותו כמה דמיו פחותים לימכר: ניתן לקבל את סיכומי 'סקלה וטריה' השבועיים על הדף היומי במייל arielmarcus5518@gmail.com - נשמח לקבל הערות ותיקונים.

קט"ג תוספות ד"ה הא דאמר חציו חציו. פי' בקונטרס שכתב בשטר אחד חציו נכסי לך וכן בשני לחברו ואפי' מסר בבת אחת לא קנו דלמא חד פלגא הוא דכתב לתרויהו ואיכא שיעור. ונראה לרבינו שמואל דרבה לטעמיה דאית ליה בפ' שני דקדושין (דף נ) ובמי שהוציא אוהו (עירובין נ) כל שאין בזה אחר זה אפי' בבת אחת אינו ובה אחר זה לא קנה כיון דשייך ולא דמי לשיחרר חציו ומכר חציו דהתם הוי בזה אחר זה אם מכר חציו תחילה. וקצת קשה לפירושו דאם כן כי אמר כולו נמי לא ליקני בבת אחת כיון דבזה אחר זה שני לא קני כמו במקדש שתי אחיות דאין מקודשות כיון דבזה אחר זה לא תפסי קדושין בשניה אלא ודאי לא שייך כל שאינו בזה אחר זה אלא היכא שהראשון מונע את השני מלחול כמו בשתי אחיות שמונעים קידושי הראשונה מלחול קידושי שניה אבל הכא הוה דלא קני שני בזה אחר זה לאו משום דלא חזי לקנות אלא משום דכבר נסתלק הנותן ואין לו בהן כלום מידי דהוה אנותן כל נכסיו לשנים וכתב לכל א' ניתן לקבל את סיכומי 'סקלה וטריה' השבועיים על הדף היומי במייל arielmarcus5518@gmail.com - נשמח לקבל הערות ותיקונים.

איבעיא להו עבד כהן מעוכב גט שחרור אוכל בתרומה או אינו אוכל
קנין כספו אמר רחמנא והאי לאו קנין כספו הוא - או דלמא כיון דמחוסר גט שחרור
קנין כספו קרינא ביה
ת"ש דאמר רב משרשיא כהנת שנתערב ולדה בולד שפחתה: הרי אלו
אוכלין בתרומה וחולקין חלק אחד על הגורן הגדילו התערובות משחררין זה את
זה - האי מעוכב גט שחרור הוא ואין לרבו רשות עליו, דלא ידע הי מינייהו עבד וצריכין שישחררו
זה את זה וקתני סיפא הגדילו התערובות משחררין זה את זה וקתני אוכלין בתרומה.
(דחייה) הכי השתא התם אם יבא אליהו ויאמר בחד מינייהו דעבד הוא קנין כספו
קרינא ביה
[הגמרא לא פשטה הספק]

אם יכול למכור עבדו לקנס

איבעיא להו עבד שמכרו רבו לקנס שאם יגחנו שור יהא קנסו שלו, אבל לשאר דברים
לא מכרו: **מכור או אינו מכור**. יש מחלוקת אם אדם מכר פירות דקל קודם שחנטו,
אם קנה או לא. בזה הגמרא דנה לגבי נידון דידן מה הדין, כדלהלן:
תיבעי לר"מ - עד כאן לא קאמר ר"מ אדם מקנה דבר שלא בא לעולם אלא כגון
פירות דקל דעבידי דאתו - אבל הכא מי יימר (1) דמינגח ואת"ל דמינגח,
(2) דלמא מודה בב"ד קודם העדאת עדים ומיפטר.
ותבעי לרבנן - עד כאן לא קאמרי רבנן אין אדם מקנה אלא כגון פירות דקל
דהשתא מיהא ליתנהו - אבל הכא הא קאי שור והא קאי עבד מאי
[עד כאן דף מב עמוד ב]